

שיאריהת ישראל

דברי תורה וסיפורים מרבינו

הרה"ק רבי ישראל דוב בער מזוילעדניק וצוק"ל

יד"ל ע"י מוסדות 'שאריהת ישראל' וזוילעדניק בעיר קאראסטין אוקריינא

גליון פ"ד
פרשת כי תצא
תשפ"ג



אור השבת

ליקוטים מדברי רבינו בעניני שבת קודש

והנה על דרך הפשט יש לפרש [מה שאמרו חז"ל (שבת י:)
'א"ל הקב"ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גגזי, לך והודיעם'],
כמו שכתב רש"י שם 'לך והודיעם' שתהיה חביבה עליהם
כשתבוא המתנה לידם, ומזה למד רשב"ג שצריך להודיע
לאמו, ששם עיקר החביבות הוא אחר שאכל התינוק זה הפת,
גם עיקר החביבות הוא רק לאמו, והנה ידוע שהתורה נדרשת
בכמה פנים, והנה 'מתנה טובה וכו' לך והודיעם' הנה עיקר
הידיעה הוא בחינת ההכנה לכבוד שבת מלכתא, כמו שכתוב
(שמות טז ה) 'והיה ביום השישי והכינו את אשר' וגו', שזהו
ענין 'מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת' (ע"ז ג).

והנה ידוע ענין הכנה לשבת הוא בחינת היחוד, שכל
ישראל היו מיוחדין זה בזה בלב אחד, כמו במתן תורה דכתיב
(שמות יט ב) 'ויחן שם ישראל נגד ההר', כאיש אחד בלב אחד,
ועי"ז יאיר עליהם בחינת שבת קודש מבחינת עתיקא קדישא,
ענין יחוד האמיתי בכל העולמות.

(עמוד רב)

אור הפרשה

דברי תורה מרבינו בתוספת ביאור בסוגריים מדובעות

'כי יקרא קן ציפור לפניך בדרך בכל עץ' (דברים כב ו)

'האומר אחטא ואשוב אחטא ואשוב [אין מספיקין בידו לעשות
תשובה] וכו' (יומא פה:), הפירוש הוא שפעם אחד חוטא כדי
שישוב את אחרים, וגם שהזדמן לו כך אז יש לו תשובה, אבל
אחטא ואשוב השני, שכיוון הוא עושה - 'אין מספיקין בידו'
כי יש סכנה בדבר, לכן קאמר הגמרא בשם מסייע ליה, [פירוש,
ש'לשון 'מספיקין' הוא גם מ'לשון הספקה וסיוע], שצריך לזה סיוע מן
השמים שלא יפול ח"ו.

וזהו 'כי יקרא קן ציפור לפניך', פירוש אם בדרך מקרה נזדמן
לך, פרט למזומן (חולין קלט.), שתעשה זו במכוון, או יאמר 'כי יקרא
קן ציפור', אם אתה בחינת משיח היכל קן ציפור (ראה זוהר ח"ב ט.),
אזי 'בדרך', תוכל להשפיל עצמך להעלות הניצוצות שהם תועים
בדרך ח"ו, 'בכל עץ' אפיק אותן הנשמות שהם כעצים יבשים, או
'על הארץ' שהם מונחים בארציות - הכל תוכל לתקן, וד"ל.

(עמוד ע)

זמני כניסת ויציאת השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
7:48	8:05	7:47	7:21	6:52	6:37	כניסת השבת
8:58	9:05	8:55	8:28	7:51	7:49	יציאת השבת
9:17	9:34	9:12	8:50	8:24	8:27	רבינו תם



אור ההלכה

פסקי הלכה קצרים בהלכות שבת

מוקצה (ה)

קומקום חשמלי דינו ככלי שמלאכתו לאיסור, ומותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו, וכשיש בו מים רותחים מותר לטלטלו אף שלא לצורך גופו או מקומו, [והיינו כשאינו דולק, אבל מיחם שדולק בשבת הרי הוא מוקצה].

מאוורר בשעה שפועל דינו ככלי שמלאכתו לאיסור ואסור לטלטלו, אבל מותר לטלטלו לצורך גופו, דהיינו לטלטלו כדי שינשב לכיוון מסוים וכדו'. ובשעה שאינו פועל נחלקו הפוסקים אם מותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו, ויש להחמיר בזה.

טלפון נייד המשמש בימות החול גם כשעון מעורר, ואירע שהחל לצלצל בשבת - מותר לטלטלו ולהוציאו כדי שלא יפריע בחדר זה, וכדין טלטול לצורך מקומו.

והיינו באופן שאין המכשיר בגדר מוקצה מחמת חסרון כיס, דהיינו שאינו מקפיד מלתתו לילדו הקטן לשחק בו וכדו'. אולם יש להימנע מלהשתמש בשבת בפלאפון כשעון מעורר, משום שיש בזה פירצה וזלזול בשבת.

פסקי ההלכות אינם אלא לעורר את לב המעיין

אור העבודה

פנינים מרכיני בעניני דרכי עבודת ה'

'הקטע יוצא בקב שלו' (שבת סה):

הפירוש הוא, מי שהוא פסח, שפגם בכחינת רגליו, יוצא מהרע שלו, בקב שלו על דרך משנת רבי אליעזר בן יעקב קב ונקי (עירונין סב:), רבי יוסי אוסר, הצדיק שהוא בחינת יוסי - לשון מסי, רפואה (ראה שבת קט.). שהוא יכול לרפאות את ישראל מעוונותיהם - אוסר, פירוש מקשר לו יו"ד ונעשה מן ה'קב' 'יבק' [שהוא שמו של הקב"ה]. 'ואם יש לו בית קיבול' היינו שהצדיק יכול לקבל נשמות ישראל, 'כתיתין' ע"י שיכתות הרע 'טמא', שישריש בלב האדם [ויכיר בכך] שטמא הוא ויהיה בהכנעה, 'סמוכות שלו' על ידי מה יכול הצדיק לסומכו, 'טמאין מדרס', היינו שהם יחזיקו את עצמן טמאין מדרס, 'כי יהיה אפר' וגו'. או יאמר 'טמאין מדרס' שיחזיקו את עצמן שהן ראויין להיות מדרס תחת רגלי כל אדם, ועל ידי ההכנעה שלהם יתקנו וד"ל.

(עמוד עא)

יומא דהילולא

יום שבת קודש ט' אלול - הרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין ב"ר יעקב זצ"ל
הרה"ק ר' יצחק בהרה"ק ר' יעקב מהוסיאטין זצ"ל

יום א' י' אלול - הרה"ק ר' פנחס מקוריין בהרה"ק ר' אברהם אבא זצ"ל
הרה"ק ר' יצחק מבוהוש בהרה"ק ר' שלום יוסף מרוזין זצ"ל
הרה"ק ר' משה יהודה לייב מפאשקאן בהרה"ק ר' יצחק מבוהוש זצ"ל

יום ב' י"א אלול - הרה"ק ר' אברהם יעקב מסאדיגורה בהרה"ק ר' ישראל מרוזין זצ"ל
הרה"ק ר' זאב וואלף מסטריקוב בהרה"ק ר' אברהם מטשכנוב זצ"ל

יום ג' י"ב אלול - הרה"ק ר' שמחה בונים מפארשיסחא ב"ר צבי הירש זצ"ל
הרה"ק ר' משה אליקים בריעה מקוזניץ בהרה"ק ר' ישראל זצ"ל

יום ד' י"ג אלול - הרה"ק ר' יעקב ישראל מטשערקאס בהרה"ק ר' מרדכי מטשרנוביל זצ"ל
הרה"ק ר' ירחמיאל משה מקוזניץ בהרה"ק ר' יהואל יעקב זצ"ל

יום ו' ט"ו אלול - הרה"ק ר' יעקב קאפיל ב"ר נחמיה פייביל (תלמיד הבעש"ט הק) זצ"ל

אור הצדיקים

א מעשה פאר מלוח מלכה

אותו הנה ואילך, כמעט שדעתו נטרפת עליו. הוא מתעורר מחלום-הבלהות והנה הוא רועד מקור וחום כאחד. הוא אינו מוצא מקום לעצמו. מצפה ומייחל בכליון עינים לקריאת התרגול המבשר על בוא היום.

ושוב התפלה הנשגבה, עם אירת הקדושה הרוטטת, ושוב השלחן הטהור וסעודת שבת קודש, ושוב דברי הרב כי האדם יכול לקנות את עולמו בשעה אחת, בפניה אחת, ואחר כך תפלת המנחה, ולאחריה סעודה שלישית.

לאחר ההבדלה, מתפרץ החייט אל חדרו של הרב, ומתוך יללה הקורעת לבבות, הוא בוכה ומפציר: "רב, הושיעני! רצוני לחזור בתשובה!"

הוא פרט לפני הרב את כל העבירות שעבר מאז בואו אל בית הפריץ, ונשבע כי לא ישוב אליהן עוד. לא נשאר צל של ספק כי הוא אמנם התחרט מתוך עומק נקודת לבבו, על כל פשעיו שעשה בעבר, ומקבל על עצמו להפוך ל"בעל תשובה" אמיתי.

החייט לא חזר עוד לארמון הפריץ. הוא קיבל בלב שלם למלא אחרי כל הוראות הרב, כיצד להתנהג בתור אדם החוזר בתשובה. הרב ציוה עליו לחזור לעירו למברג, להתגורר בבית הכנסת של החייטים, ואיש מכל אנשי עירו לא ידע אודותיו, מלבד שמש בית הכנסת. כל השבוע יהיה עליו להיות בבית הכנסת, להתפלל, ללמוד, לומר תהלים ולצום. בשבת יהיה עליו לחזור לביתו.

החייט מלא בקפדנות את כל אשר צוה עליו הרב. בליל שבת אחר התפלה שם את צעדיו לעבר ביתו. הוא דפק על הדלת, תחילה לא רצתה אשתו לפתוח, היא לא היתה מסוגלת להאמין כי אכן חזר אליה בעלה, והוא גם מפוכח. הוא התחנן כשדמעות חונקות את גרונו, כי תרשה לו להכנס הביתה. ולאפשר לו לקדש על היין, ולקיים את מצות שלוש הסעודות של שבת. בלב פועם ופוחד פתחה את הדלת.

החייט שר "שלום עליכם", קידש ונטל ידיו לסעודה. דמעות תודה לה' יתברך שעזר לו לחזור בתשובה, עמדו בעיניו. אף אשתו מחתה בחשאי את דמעות האושר שזלגו מעיניה.

עברה תקופה קצרה, החייט עשה לילות כימים בתפלה, אמירת התהלים ולימוד. תוך הסכמת אשתו, ולפי הוראות הרב, מכר את ביתו ועבר לגור בבית קטן על יד בית המרחץ, בקצה העיר. הוא עבד כל יום אך ורק כדי להוציא עבור מחייתו הוא ובני ביתו, את יתר הזמן הקדיש לתשובה ותפלה. אף אחד מכל אנשי העיר לא

אורח רצוי אצל הפונדקאי המביט עליו בבח כאל משומד. החייט לא התעצל, פנה אל הפריץ והשיג ממנו הוראה בכתב אל הפונדקאי כי יאכסן אצלו בשבת זו את החייט, וישרתו בצורה הנאותה ביותר כראוי לידו של הפריץ.

"יהיו לי הפעם בדיחות רבות לספר לפניך מיהודי-אורח זה ותהנה רבות" - הבטיח החייט לפריץ לפני שירד לפונדק, לפונדקאי לא היתה כל אפשרות להתנגד לפריץ, ובחרון אף סמוי הוכרח לארח השבת גם את החייט.

מהכפר הסמוך הגיע מנין יהודים ובצוותא הם קיבלו את השבת. לאחר תפלת ערבית ערכו את השולחנות לכבוד סעודת השבת. התפילה שהשתפכה בדביקות עילאית, נרות השבת הזוהרים שהפיצו אור וטוהר מסביבן, שולחן השבת הערוך, האוירה, הקדושה והטהרה ששלטה בבית הפונדקאי - כל אלו החלו להעלות זכרונות אצל החייט מימים עברו והחלו להעיק על לבו. הוא ישב על יד השולחן נדכה ושבור, כאבל בין חתנים. כמתוך חלום-בלהות הגיעו לאוזניו דברי התורה שנאמרו מפי הרב בעת הסעודה. הדברים



נסבו, כאילו במכוון, אודות אדם שסר מדרך האמת דרך התורה והיהדות ותועה בסבכי היער. פניה קלה אחת לא נכונה יכולה להוביל את האדם אל עברי פי שחת, ופניה אחת יכולה גם להצילו ולהחזירו שוב אל צור מחצבתו. כפי שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: "יש קונה עולמו בשעה אחת", משמעות המילה "שעה" היא "פניה", כפי שנאמר בבראשית "לא שעה" והכוונה בדבר "לא פנה". ובכן, ממשיך הרב, בשעה אחת, בפניה אחת, אפשר ויכול האדם לקנות שוב את עולמו.

אותו הלילה לא עצם החייט עין. מחשבותיו הקיצוהו ממתנו. הוא התהפך על יצועו אנה ואנה כאדם המוכה ביסורים. אך חטף תנומה קלה, והנה הוא בבית... הוא רוצה לחזור לבית הפריץ, ובניו מושכים אותו בחזרה: "אבא! אל תעזבנו שוב! השאר אתנו". והנה מופיע הפריץ, ובקולו התוקפני הוא קורא לעומתו: "מושקה, מה אתה מהסס? אתי בוא..." כחות טמירים מושכים

בעיר לבוב חי חייט יהודי, אומן במקצועו, אצלו היו מזמינים כל חשובי העיר את חליפותיהם. למרות העבודה הקשה והמפרכת שעבד החייט, ועל אף המוניטין שיצאו לשמו, בקושי השתכר החייט כדי מחיית בני ביתו.

יום אחד שמע הפריץ המקומי על עבודתו, ומאז לא חסרה לו עוד עבודה. הוא הפך מיד לאחד מבאי ביתו של הפריץ והפרנסה היתה בשפע. החייט, בהיותו אדם עליו, ניגן לו חרישית בעת עבודתו, סיפר בדיחות והתלוצץ, והפריץ נהנה מאד מחייט זה. כשהיה בא החייט אל הפריץ למדוד לו בגד או לאחד מבניו - היה נשאר שם כל היום כולו. הפריץ היה מכבדו במשקאות ומיני מתיקה, ובין לגימה לגימה היה חוטף שיחה עליזה עם הפריץ על הא ועל דא.

אט אט, התרגל החייט לבית הפריץ, המשקאות הלהיטוהו באש זרה, הוא הפך לשיכור, ולא נזהר בכשרות מאכל או תבשיל. ימים ולילות התגולל בבית הפריץ בשכחו כליל את אשתו וילדיו ואת מוצאו היהודי. בשובו הביתה, כשאך בקושי הוא משרך את רגליו, היין נודף מפיו וכולו לוהט משיכרות - היה מתנפל על אשתו ובניו, ומובן כי בני ביתו הפכו לאומללים. "מה לך ולצרה זו, מושקה? - היה טוען כלפיו הפריץ - "למה לך לחזור לביתך? השאר כאן, מה חסר לך פה?" החייט נתפתה לדבריו ונשאר בבית הפריץ.

הימים חלפו עברו, החייט הפך מגושם והתנכר למוצאו היהודי יותר ויותר.

אחוזתו של הפריץ עמדה על גבעה ממנה היו יכולים להשקיף על פני כל הסביבה. למטה על אם הדרך שכן פונדק, אותו חקר יהודי בדמי חכירה קצובים מאת הפריץ. החייט היה נעצר פעמים רבות בדרכו על יד פונדק זה בלילי שבתות לטעום מה"געפילטע פיש" (הדגים הממולאים) של הפונדקאי וללגום קצת יי"ש.

ביום ששי אחד לעת ערב נכנס החייט לפונדק, והנה נעצרה מרכבה ליד הפונדק, ממנה ירד איש בעל הדרת פנים קדושה: זקנו הלבן יורד על פי מדותיו וכולו אומר כבוה, ועל ידו עמדו שני אנשים ששמשוהו. האנשים הללו הכניסו אחר כך כמה צרורות וחבילות אל הפונדק.

"רב מכובד סר לפונדק לכבוד שבת" - מהרהר החייט בלבו - "לבטח יהיו הפעם מאכלים טעימים. הדגים הממולאים יהיו הפעם טעימים מן הרגיל, אף הרוטב טעמו יהיה משובח יותר, וכל שכן כי החמין יהיו מדושנים ביותר. אכן, כבר זמן רב שלא טעמתי טעם מאכל כל-כך טוב". כך יושב לו החייט ומפליג במחשבתו ובדמיונו הגיעו כבר לחכו טעמיהן של הארוחות.

נתאוה החייט לשהות השבת במחיצתו של רב זה, אולם הוא ידע היטב כי אין הוא

אור הישועות

סיפורי ישועות ומופתים מרכיניו

✽ 'דער וואס וועט נאר אנכאפן מיין קלאמקע וועט געהאלפן ווערן' ✽

[מי שרק יגע בידית דלתי יושע]

סעודות השבת, ומחמת שלא היה בביתו די מקום ללון ביקש מר' יהושע יעקב שיתן לו מקום ללון בביתו.

בליל שבת כשהגיע אליו האורח, החלו לשוחח מענין לענין, ובין הדברים דיברו מרכיניו זי"ע ווילעדניק, פתח האורח את פיו וסיפר: ידוע תדע כי גם אני 'ווילעדניק' ער', וכה היה המעשה. לאבי היו תשעה ילדים קודם שנולדתי, וכולם נפטרו על פניו רח"ל

'נסע אבי אל רבינו, ושפך את מר שיחו בדמעות שלישי, וביקש מרכיניו שיברך אותו בזרע של קיימא, השיבו רבינו בלשון זו: אל תירא, מבטיח אני לך בן שיאריך ימים ושנים. קרא את שמו בישראל 'זאב', היות ואחת מאוזניו תהיה גדולה כאוזנו של זאב היער, בן זה ימלא את חסרונו של תשעת בניך מכיון שיהיו לך ממנו תשעה נכדים.

'והנה אני הוא אותו זאב שנולד מהבטחת רבינו זי"ע', סיים האורח את סיפורו, וכאות ראייה הרים את כובעו הגדול והראה לר' יהושע יעקב את אוזנו הגדולה כאשר חזה רבינו זי"ע בעיניו הצופיות למרחוק.

בעיירה שליד ווילעדניק התגוררה אשה שהיה מפילה תמיד את וולדותיה ל"ע, ובאה אל רבינו בתחנונים שיברכנה ויושיענה,

טרם היכנסה את הקודש נתנה סכום הגון לגבאים כדי שניחוחה להיכנס בגפה, ותוכל לשפוך את לבה ולבכות על מר גורלה.

הגבאים הניחו לה להיכנס לבד, והנה רבינו יושב ופניו אל החלון, עצרה האשה ונתייראה להיכנס בקודש פנימה. כעבור רגעים ספורים הפנה רבינו את ראשו לעומתה ושאל אותה מה ברצונה. אזרה האשה אומץ וניגשה אל השולחן, ובבכי תמרורים סיפרה לרבינו את כל הקורות אותה, ושאלה היא זוכה לזרע של קיימא.

הפשיל רבינו את שרוולו מעל ידו, ואמר לה: 'לא הפילה אשה מריח בשר הקודש', ריח ידי המגיע לאפך ימנע ממך לשוב ולהפיל עוד.

האשה חזרה לביתה מאושרת ומעודדת, ואכן מאז ילדה בנים בריאים שהאריכו ימים ככל האדם.



סיפר הרה"ח ר' יהושע יעקב ז"ל ווילעדניק, שהוא שכר את דירתו מיהודי אחד, והוא הזמין פעם אורח עני שיסעוד אצלו את

<< המשך מעמוד ג'

ידע כי החייט העלוב ההוא נהפך במרוצת הזמן לאיש קדוש.

פעם אחת, באמצע הלילה, ורבה של למברג הלך עם משמשו לטבול במקוה כדרכו בכל לילה, וירא והנה אור בוקע מתוך בית רעוע שליד בית המרחץ. הוא שלח את משמשו לראות מי ומה בבית. המשמש חזר ואמר כי שם מתגורר חייט יהודי העוסק במלאכתו. כך קרה גם למחרת וגם למחרתם. הדבר גרם להתפעלותו של הרב, הוא החליט להכנס בעצמו ולראות במו עיניו מה מתרחש בבית זה.

בהכנסו לבית החייט, לא חזו עיניו כל התרחשות מיוחדת. הבית היה חשוך, החייט הדליק נה, ובהתפעלות מעושה פנה אל הרב: "לשם מה הטריח כבוד הרב את עצמו לבקרני בשעה כה מאוחרת?"

הרב שהבין כי אין הדברים פשוטים ותמימים עד כדי כך, גזר עליו כי הוא מחוייב לגלות לפניו את כל האמת. בלית ברירה גולל החייט לפני הרב את כל פרשת חייו המכאיבה, את חזרתו בתשובה וכיצד זכה בלילות האחרונים לגילוי אליהו.

אליהו הנביא בא אליו בלילות ומגלה לפניו סתרי רזי תורה.

הרב נבהל לשמוע את כל דברי החייט. והרגיש עצמו נחות כלפי חייט זה, אשר הוא - הרב - טרם זכה למה שזכה החייט הפשוט. החייט נחמו באמרו לו, שבאם תהיה לו הרשות מאת אליהו הנביא, הרי הוא - החייט - יחזור לפני הרב את כל התורה שילמד אליהו הנביא עמו.

זמנים קבועים היו לרב שבהם היה בא אל החייט כדי ללמוד יחד עמו. לרב נתגלה אז כי כל עוד חי החייט בעיה, לא יארע כל מקרה-מוות בקהילה היהודית שבלמברג. לכשהגיעו לאזניו ידיעה על מעבר לוייה בחוצות העיה, חקר ודרש, ותמיד הוכח הדבר, כי הנפטר הלז היה יהודי אחד מאחד הכפרים הסמוכים לעיה.

יום אחד, הרב יושב בביתו. ולפתע קלטו עיניו "הלוויה" עוברת בחוצות העיה. לשאלתו "הלוויה של מי זו?" היה המענה: "של שמש בית הכנסת של החייטים".

הרב התרגש ביותר, הוא כינס מיד את חשובי העדה שבעיה, והוביל אותם אל הבית הרעוע שליד

בית המרחץ. אף אחד לא הבין את פשר הדברים, בבואם לתוך הבית מצאו נר דולק, ועל הארץ מונחת גופתו של החייט כשהיא מכוסה בסדין.

הרב יצא בראש הקהל שהלכו אחרי מטתו של החייט, מובן כי כל מי שראה את הרב חולק כבוד כזה לנפטר, סגר את עסקיו, התפנה והלך גם הוא ללוות את המת. אך כולם תמחו על ההתנהגות המוזרה הזאת. מה ראה הרב לחלוק כבוד כה גדול לאיזה חייט יהודי עני, שהיה גר אי שם באחת הבקתות שליד בית המרחץ העירוני?

אולם לאחר סתימת הגולל, כשהרב הספידו, וגולל את כל פרשת חייו, ירידתו ועלייתו, התחזר אז לעיניו כל כי חייט זה - איש קדוש היה. וכנהוג בימים ההם, נרשמה בספר הקהלה פרשת חייו המופלאה של החייט, כיצד נהפך לבעל תשובה ולאיש קדוש, ואף זכה לגילוי אליהו הנביא. אז ראו כולם מה גדול כוחה של תשובה אשר בפניה אחת - בשעה אחת, אפשרי לו לאדם לקנות את עולמו



מי שיש באמתחתו דברי תורה, סיפורים או עובדות מרכיניו הק', נשמח אם ישלחם אלינו 0527173945@gmail.com